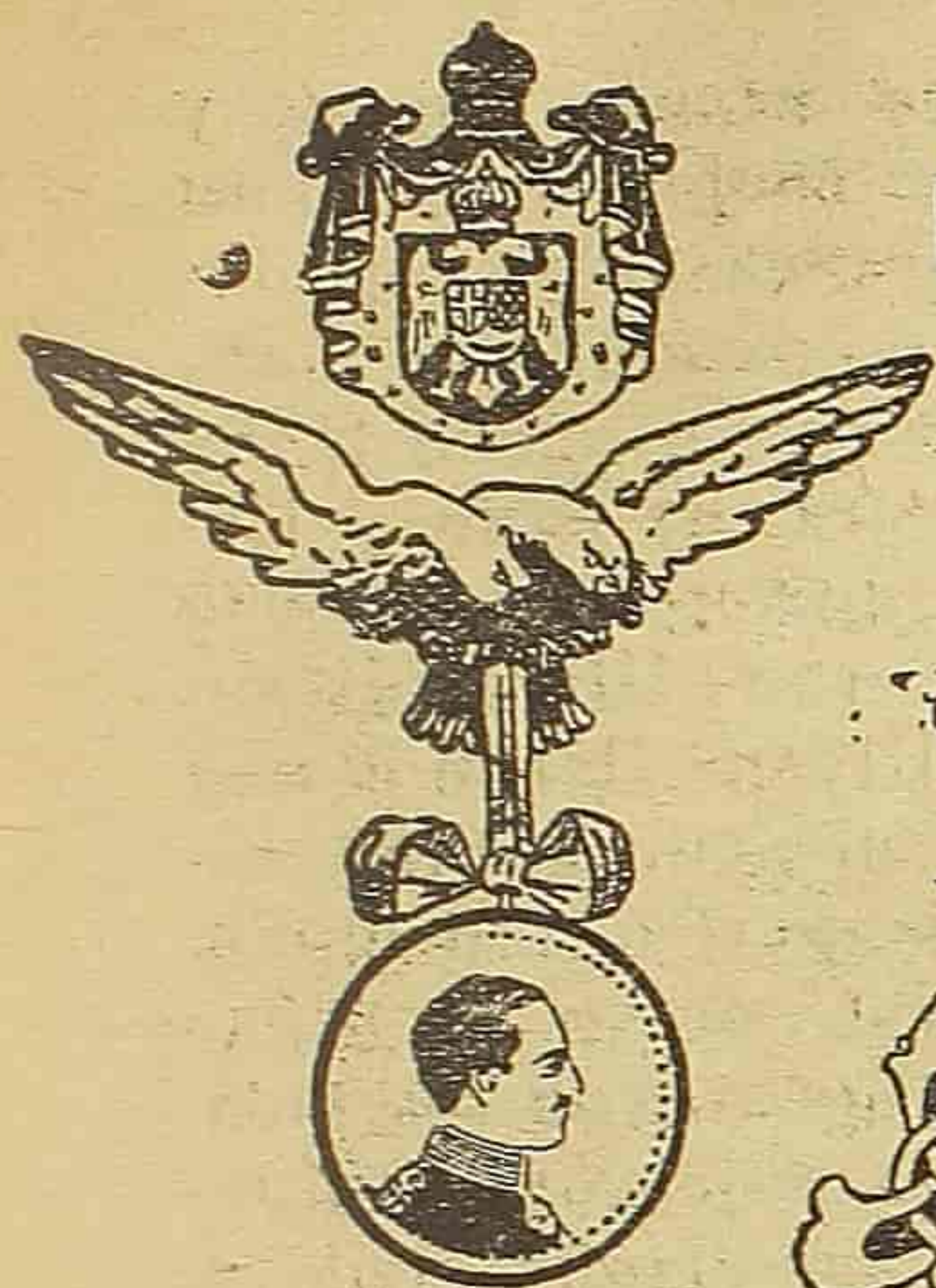

Поштарина плаћена у готову.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

6 ФЕБРУАРА 1932. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2.— ДИНАРА

ГОДИНА III. Број 115
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излази један пут недељно. Годишња претплата је 80.—, а за иностранство 140.— динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа. — Уредник СИМИЋ СТЕВАН, директор гимназије у пензији.

ПРЕСТОНА БЕСЕДА

Први Југословенски парламенат, Сенат и Народну скупштину, отворио је лично престолом Његово Величанство Краљ на дан 18 јануара ове године. Од нашег народног уједињења, то је други пут како Краљ отвара седнице народног представништва.

Први пут је било у 1919 години, када је Његово Величанство отворило скупштинске седнице и поздравило уједињену браћу из свих делова простране државе, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а други пут сада, пред представницима Југославије. Ова значајна беседа нашег омиљеног владоца биће, у низу многих Краљевих аката, један редак докуменат у историји постанка и развојка нашег државног живота, који ће у свима појединостима рељефно испољавати титанску фигуру нашег великог историског градитеља, Његово Величанство Краља Александра Првог.

Ова беседа нам, својом језгровитом садржином, државничком проницљивошћу, далековидношћу, схватањем садашњице као резултат историјских процеса и погледима у будућност, отвори широке хоризонте делатности у свима правцима државног и социјалног живота. То је у ствари један велики програм рада великог и енергичног, мудрог и предузимљивог државника, који је сав свој живот, своје биће, ставио у службу великим интересима своје државе и свога народа, Југославији и Југословенству.

Прелазећи у тој беседи у главним потезима нашу прошлост до стварања и после стварања наше националне државе, нарочито се подвлаче побуде које су диктовале акт од знаменитог *шестог јануара* 1929 године, јер је то била света дужност чувара народног и државног јединства и крманоше новог југословенског брода, који је требало провести кроз буру и бурне таласе, како би се пред

нацијом и пред историјом очувала држава, која је плод толиких генерација.

Говорећи о новом уставу од 3 септембра прошле године, нарочито се подвлаче и истичу изрази који ће поколењима бити путокази у нашој унутрашњој политици. Начела новог устава дају све могућности здравом националном и социјалном напретку и нормалном развоју политичког живота. *Сва ња начела имају бити лојално примењивана у њиховој правој граници: Национално јединство и државна целина ван сваке дискусије*, али се после додаје да ће се у *унишарној држави* са једним националним недељивим народом, и у децентрализованој управи, наћи великих подстрека ка конструктивним делима, која могу бити резултат одушевљене делатности прожете великом љубављу и чврстом вером у нашу националну будућност.

У питању разоружања, које је данас предмет дискусије целокупне светске јавности, каже се да ћемо примити све жртве, које се могу довести у склад са интересима наше безбедности. Наша војска никада није била инструменат за угрожавање мира туђих права. *Она ће остати у будућ одбрана народа и школа за његово национално васпитање.*

Наш народ је принео у борби за право и правду и светску цивилизацију великих жртава, више него што је дао и један народ на свету, те и у будућности ми ћемо, чувајући наше националне тековине, гледати у нашој војсци чувара мира који нам је једина гаранција за национални препорођај и решења велике економске кризе. Наша спољна политика, то је политика пријатељства са свима народима а уз наслон на наше славне савезнике.

Наш народ као до опште људске заједнице осећа, са свима народима света, тешку економску депресију, која је руководила нашег племенитог

владара да нарочито подвуче старање и напоре који се чине у правцу побољшања економских прилика. Ови тешки и компликовани проблеми решавају се у договору и са сарадњом наших савезника и осталих народа у дубокој вери да ће се ускоро пребродити и ове тешкоће.

Значајни је пасус у погледу вођења наше спољне политике:

При том ми је нарочито задовољство да ипакнем, да је наша спољна политика у узкој подударности са политиком наших савезника и пријатеља. Југославија хоће да остане и у будуће одлучан поборник мира и реда у Европи, речи које ће остати дубоко урезане у свести нашега мирољубивог народа, који је и у својој прошлости документовао да је његово стремљење било вазда прожето духом уједињења, али не каквим империјализмом. Ми смо срсни што је ово поколење доживело остварен сан толиких генерација, па ценећи нашу националну слободу, ми умемо поштовати и интегритете наших суседа.

Важни су и пасуси посвећени економским и привредним проблемима наше земље, који скупа представљају свето јеванђеље, значајан путоказ свима родољубима, како би се у своје државотворном стремљењу руководили трезвеном штедњом у свима правцима, јер ће се само тако ублажити тешкоће које су последица опште светске кризе. И Држава и Бановине, општине и све државне и самоуправне институције упућују се овим правцем рада

Југословенско народно представништво Сенат и Скупштина одговорило је на ову Краљеву беседу својом заједничком адресом, која у свима појединостима, са изразитим одушевљењем, даје завет пред Краљем и народом, пред својом савешћу и националном јавношћу, да ће сву своју љубав и жарко родољубље ставити у службу Краљу и Домовини руководећи се у својим делатностима свима начелима израженим у престоној Беседи нашег љубљеног Краља и Господара.

Задружни покрет

(2)

(Пише Јосип Букша)

Немачка је позната и призната као отаџбина кредитних задруга уопште, а земљорадничких напосе. Отац је немачког задругарства Херман Шулце-Делић (1810—1883 год.) који је започео свој рад 1849 год. оснивањем једне столарске сировинске и једне обућарске сировинске задруге. Пошто је убрзо стекао убеђење да сировинске задруге не могу тако лако доћи до потребног капитала, он је 1850 год. основао своју прву кредитну задругу. Храбрим успехом кредитних задруга, он је овој задружној грани посветио своју највећу пажњу, те су оне постале кичма његовог задружног

система. Правник и човек велике спреме у економским наукама, он је својим кредитним задругама дао одличну организацију, која почива на здравим пословним принципима. Зато његове задруге претстављају и данас једну од највећих задружних снага, не само у Немачкој него и у другим државама, односно крајевима, где је уведен тип Шулце-Делићевих кредитних задруга. Шулце-Делић је код својих задруга увео неограничено јемство задругара за обавезе своје задруге и томе принципу неограниченог јемства остао је веран до краја свога живота. Али његов одушевлени присталица, отац италијанског задругарства и познати државник Луиџи Луцати, при оснивању својих кредитних задруга увео је ограничено јемство. Шест година после Шулцеове смрти, ограничено јемство дозвољено је новим немачким задружним законом, па данас већина тих задруга оснива се на сграниченом јемству. Поред неоспорне чињенице да је велика већина задруга Шулце-Делићева система остала верна идејама свога оснивача, било их је и има их доста које су задруге само по имену и законској форми, а иначе се много не разликују од обичних банака, јер су подлегле „дивиденској зарази“, т.ј. делењу високих дивиденда на чланске улоге и знатних тантијема члановима управног и надзорног одбора.

Следујући Шулце-Делићевом примеру, 1864 год. основао је своју прву кредитну задругу један други Немац, Фридрих Вилхелм Рајфајзен (1818-1888) отац земљорадничког кредитног задругарства. Рајфајзен је неко доба одржавао писмену везу са Шулце-Делићем и зачланио је своју задругу код његовог савеза. Али, ма да оскудно школован, са самом основном школом, живећи на селу као општински претседник, Рајфајзен је ускоро приметио да организација Шулце-Делићевих задруга, — иако одлична за градске прилике, нарочито за занатлије и трговце, па можда и јаче поседнике земље настањене у варошима, — не одговара специјалним потребама ситних земљорадника. Зато се он одваја од Делића и ствара засебним тип земљорадничких кредитних задруга, који се појављује у свом коначном облику 1868 год.

Побожан и племенит, Рајфајзен је у задругарству гледао остварење Христове науке о братској љубави међу појединцима и народима. Зато је забранио поделу ма какве добити, већ је цео добитак из задружног пословања намењен недељивом резервном фонду. Чак није дозвољавао ни чланске улоге, док га закон није на то приморао. Тражио је бесплатну управу са јединим изузетком да се књиговођи-благајнику даје скромна награда. Као чланови, у задругу се примају само непорочна лица. Зајмови се деле за продуктивне сврхе, изузетно за исплату дугова код лихвара или за кућне трошкове, у случају болести или

неродице. У вези са неограниченим јемством, моралним квалификацијама задругара и контролом кредита. Рајфајзенова задруга обухваћа ограничени простор, обично једну парохију или пар мањих суседних села. Програм задруге није исцрпен са кредитом као код Шулце—Делићевих задруге, већ су се Рајфајзенове задруге имале такође бавити набавкама пољопривредних потреба и продајом земљорадничких производа, ако су зато постојали повољни услови. Засебних задруга, набављачких, продавачких и т. д., није дозвољавао, јер да је неморално да једно исто лице прима на себе неограничено јемство у две или више задруга. Зато су се од њега одвојили многи његови присталице, који нису одобравали Рајфајзенов став по том и неким другим питањима задружне организације. Они су основали свој засебни задружни савез који је постао највећи савез земљорадничких задруга на свету.

Развитак задругарства није дао потпуно право ни Рајфајзену ни његовим дисидентима. Искуство је показало да у неким случајевима кредитна задруга може успешно вршити и набавке као и уновчивање исвесних пољопривредних производа, нарочито кад се не ради о великим количинама продуката, које би захтевале оснивање засебних задруга. Тако на пр. у Баварској су Рајфајзенове кредитне задруге имале лепи успех у заједничкој продаји жита својих задругара. У Русији, поред 500 житарских задруга, уновчивањем жита бавило се је 1913 год. 1670 кредитних задруга. У Јапану три четвртине кредитних задруга врше набавке и продаје. У Великој Британији, Немачкој и т. д. потрошачке задруге примају на приплод штедне улоге, имају разна индустријска предузећа и т. д. У другим опет случајевима показала се је као кориснија подела рада, т. ј. оснивање специјалних задруга за посебне гране задружног пословања. Тако се на пр. задружно уновчивање млека, било у сировом било у прерађеном стању, врши искључиво путем млекарских задруга. Исто важи за вино, уље, рибу, куделу и т. д. Задружна продаја жита врши се данас за 99% путем житарских задруга. За унапређење сточарства не само што се оснивају сточарске селекцијске задруге, него, у већини случајева постоје за ту сврху специјалне говедарске, коњарске, свињарске, живинарске, овчарске, па и козарске задруге. Чак има и задруга које се баве унапређењем гајења једне саме пасмине односно стоке, као на пр. говедарских селекцијских задруга за сименталску пасмину, коњарских за Хониус и т. д.

Искуство практичног задружног живота довело је до изглађења разлика у схваћању задружне организације од стране двају највећих немачких савеза земљорадничких задруга и они су се пре две године фузионисали у један савез „Рајфајзен“, који је крајем

маја 1931 године бројио 36.450 задруга (кредитних, набављачких, прерађивачких, продавачких, закупничких и т. д.). Ван савеза остало је свега око 4.300 земљорадничких задруга. Кредитне задруге Рајфајзеновог савеза имале су штедних улога у износу од 27 милијарди динара. Тој суми треба додати огромне износе штедних улога кредитних задруга Шулце—Делићевог система. Потрошачке задруге, које броје преко четири милиона задругара, имају такође неколико милијарди динара улога на штедњу.

При крају треба истакнути да су у Немачкој сем кредитних и разних земљорадничких задруга настале такође електричне задруге којих има око 6.000 набављачке задруге ситних трговаца и т. д.

Енглеска, Немачка и Француска три су главна жаришта, одакле се је задругарство раширило скоро по целоме свету, Али, према специјалним прилимама и потребама извесних земаља, темељни типови задружне организације доживели су разних модификација или су настали нови облици, као на пр. закупачке задруге и задружне фабрике вештачких ђубрива у Италији, здравствене задруге у Југославији и т. д.

КРОЗ ВАРДАРСКУ БАЛОВИНУ

ВЕЛЕС

Велес је амфитеатрално положен на обема странама Вардара и пун је старих кућа и улица. Велес има 14.138 становника. Он се налази јужно од Скопља 49 км. и лежи на обалама Вардара. Око њега се налазе брда Св. Илије и Вршник.

Неоспорно да је град Велес један од сведока многих националних културних догађаја. Велес је град који је својом политичком физиономијом идеалан у националном и културном погледу. Вардар је његово огледало, где се слободно може огледати његово сумарно српско и југословенско лице, које вековним перипетијама носи најпогоднију слику спомен душевног Истока и материјалног Запада, и који је још под свежим импресијама турске патр јахалне културе. Варош која је вечито гајила и гаји Југословенску љубав, југословенску слогу и братство. Велес доцније својом еволуцијом жи-и-у неизмерној успомени гиганских подвига свога сина *Јована Бабунског*. Југословенски Велес је пун истинитих илустрација борбе и доживљаје византиске, римске и турске империје. Данашњи Велес није на месту где се стари Велес налазио. Историја нам вели да се словенски Велес раније звао Вилазора. Стара и класична варош налази се тамо где се налази данас средњовековна задужбина краља Милутина, манастир св. Димитрије, мало ниже од ушћа

реке Тополке, притоке Вардара. На подножју византијског Велеса налази се рушевина Маркова мејана, о којој се приповеда с колена на колена овако међу велешанима: „Марко се одморијал со својот Шарац во мејаната“.

Осамнајесто столеће је век колонизације и обнављање старог класичног Велеса. По историјским податцима онда је Велес и бројао око 30 000 становника. Јиричек по својој капиталној историјској студији „Историју Срба“ вели да је међу становницима било довољно странаца, и то које највише цинцара и арнаута. Али доцнијом својом еволуцијом Велес се почео чистити страних националних елемената. Највише је било Југословена, мање турака и цинцара а понајмање цигана. Услед нагле емиграције турског и грчког становништва, Велес је смањио велики број свога становништва. Деветнајести век је био за Велес од епохалног значаја, само због тога што он добија своју праву културу и националну физиономију. Велес нагло постаје једно од најважнијих и најкултурнијих места Скопске области. Он је за време политичко националних теревенки у прошлом веку било једно од најважнијих, најбогатијих и најкултурнијих места целе вардарске долине. Велешко вино и велешка ракија чинили су да Велес буде један од најбогатијих вароши односно наш Бордо за Балканско Полуострво. Велешко вино својим квалитетом и квантитетом успело је било да освоји више европске пијаце, па чак да буде сматрано једно међу најбољим врстама европских вина.

Велешко становништво бави се занатима, трговином, производњом жита, опијума, зејтина и земљорадњом. Неоспорно је да спомињемо занатство, треба споменути грнчарство. Он је своје лончарство прилично развијо, тако да је фирма Тодор Левковић и синови својим лепим лончарским објектима, уметничке вредности репрезентује нас по свима југословенским сајмовима, а специјално својом оријенталском орнаментиком успела је радња да те грнчарске објекте пласира и на страни, а специјално у Немачкој.

У Велесу је такође развијен трикотажи занат. Становништво града Велеса махом се бави културом афијона, жита, дувана и наута, сусама, памука и анасона, а у последње време и репицом. У самој висини вароши налазе се две фабрике уља и то фабрика уља Ђоше Органџијевића и Велешко шарлаганско друштво А. Д. који су удружени махом трговци из Велеса. Баштованлук у Велесу је на доста завидној висини и својом ранијом продукцијом успева да своје паприке, домати, салате и краставице пласира чак и у Загребу.

Велес је постао железничка раскрсница и има пуно услова за културно-просветни напредак. Он мора корачати истим стопама као Лесковац, ако би желео да се избави од даашње пољопривредне кризе. Својом архитек-

туром и начином живота Велес одаје екклантантну слику турског и патријархалног типа. Куће су скоро једнообразне, збијене и од врло слабог материјала; улице су тесне, кривудае и доста неприступачне за колски саобраћај. Велес својим изгледом одаје панораму југословенске Лозане.

Комунално-културна политика Велешке општине, после ослобођења Велеса од Турака рапидно напредује и начинила је толики прогрес да није могуће у једном оваквом чланку изнети целокупан рад културне, комуналне и националне делатности. Под савесном комуналном политиком бившег председника општине Томе Соврића и доскорашњег председника општине, благодарећи њима, Велес је добио пуно лепих и величанствених зграда као, општина, соколски и официрски дом, народну читаоницу. Образована су нарочито у великом броју културно национална удружења као соколско друштво, народна одбрана, музичка и певачка друштва која су подигла и социјалну и народну свест. Постоји и народни универзитет који је са својим популарним предавањима учинио у просвећивању и култивисању велешанаца много у културном, социјалном и економском погледу. Амбициозним радом г. Тоше Живковића, доскорашњег председника општине, Велес је добио много бољу и јаснију слику културног живота. Овде треба споменути и гимназију. Стварност треба подвући и сетити се неуморног рада некадашњег уваженог директора Симића за једну овакву културну установу, која има завидног карактера.

Под новим социјално културним приликама, почело је реализирање модерног Велеса у околини железничке станице, на десној обали Вардара.

Нагло се Велес пролепшава. Подигнуто је велики број врло лепих зграда, нарочито у Краља Петровој улици. У самој Краља Петра улици налазе се четири модерна хотела: *Загреб*, *Београд*, *Солун* и *Ослобођење*. Општина, са својом народном читаоницом, Народни Дом са свима својим социјалним установама. У средини самог Велеса налази се Велешка „Ајфелова Кула“, такозвана Сахат-Кула. Она датира још од Турака. Сахат-Кула још и данас функционише и тиме регулише тачно време велешанаца. Налазе се још установе војног, политичког и социјалног карактера као: Првостепени суд, Општина, Среско Начелство, Пореска управа, Ђачки дом, Гимназија, Шеријатски суд, Монополска управа, седам основних школа, Бановинска болница, Архијерејско намесништво, Еснафска управа, Трговачко удружење и многобројна женска удружења као К. С. Сестара, Књегиња Зорка и т. д.

Морамо споменути да се у Велесу налазе три цркве, које су својом архитектуром на доста завидном положају и манастирска црква која датира још од XIV века која има свој национални значај.

Велешани нису изостали да даду своје поштовање и захвалност својим браниоцима и вођама националне борбе. Велешани су подигли споменик Војводи Јовану Бабунском, заслужном сину нашег Југа и Миливоју Динићу четничком вођи који је јуначки погинуо на Ораховачком вису близу Велеса. За туристе које посете Велес специјално се препоручује да се види сахат кула, гимназија, Маркова мејана, Јабучиште област Клепа и околина Велеса.

Премда је Велес преживео бурних националистичких борби, он из дан у дан напредује у културном и социјалном погледу, где се види из наведеног описа. Велес мора постати индустријски центар за зејтин неминовно, ту би требало подићи једну фабрику за прерађивање опијума.

Моје је мишљење да ће Велес у својој скоријој будућности стати у ред солидних трговачких места и напредних вароши велике интегралне Југославије.

Т. Крајничанац,
публициста.

Наши калуђери

И Крушевачки Гласник и Политика од 20 јануара тек. године и у рубрици „Међу нама“, донели су и похвалили поступак старешине манастира Св. Романа Нншке епархије, што је о Божићу ове год. поделио помоћ сиротињи три села блиска манастиру, у брашну, вину, ракије и новцу, и тиме побија „неоправдано уверење, да наши калуђери нису довољно дарожљиви и пажљиви према сиротињи“. Али ми у Вардарској бановини скопљанске епархије имамо скорашњи, још већи похвалан пример, који још јасније обара горње неоправдано уверење о нашим калуђерима. Тако од 1 августа до 1 новембра 1931 год. радило је на оправци порушених делова велике цркве Св. Јоакима Осоговског 15 радника, који су од свога мајстора примали дневно по 15, 20 и само четворица по 30 дин. чиме се они не би могли ни честито нахранити за то време тешког рада, кад би куповали храну, јер су им села далеко од манастира. Старешина манастира видећи њихову невољу, одмах је наредио те се из манастирске кујне свима радницима, па и мајсторима, давало три пута дневно топло кувано јело, мрсних дана са месом, а посних дана пасуљ, кромпир или пиринач, бесплатно за сво време рада. Али то је као и они у Св. Роману из манастирских средстава. Још је важније и похвалније ово: што је старешина архимандрит Методије Миловановић основао фонд за потпомагање сиромашних ђака основних школа Лешничких код Тетова уложив (1.000) хиљаду динара и 65 динара за набавку штембиља и печата. Исто је подарио (1.000) хиљаду динара фонду за

помагање сиромашних ученика основних школа Криво паланачких, пет стотина динара за оснивање таквог фонда новоподигнутој школи Стајевачкој у срезу кривоаланачком; исто је подарио 500 динара фонду државне учитељске школе у Скопљу; 500 динара дому слепих у Земуну; 500 динара дому новинарског удружења у Београду и 500 динара српском пчеларском друштву у Београду. За подизање народног дома у Врању 200 динара и народној читаоници у Кленику 200 динара и дому свештеничке сирочади 200 динара и поред тога он је члан, утемељач или помагач већине наших хуманих друштва. *И све то из својих личних средстава.* Ово сам изнео из разлога што верујем да ће неки, под утицајем горњих бележака, стећи погрешно уверење о нашим монасима, међу којима их има у знатном броју, врло вољаних, племенитих родољуби и великих народних пријатеља, као што је случај са уваженим архимандритом Миловановићем, старешином Осоговског Манастира. **Б. П.**

Женска занатска школа у Приштини

Предузимљива Женска подружница у Приштини која се брине о полубановинској Женској Занатској Школи у истом месту, већ више година интензивно је радила на подизању нове модерне школске зграде.

Захваљујући раду ове подружнице и помоћи коју су подружници поделили Министарство трговине и индустрије и Краљевска банска управа Вардарске бановине ови су напори крунисани успехом. Подружница је подигла нову школску зграду која је освећена и свечано отворена 4 децембра 1931 год.

За указану јој помоћ Поружина је уписала Вардарску бановину у ред великих својих добротвора.

Бележимо овај случај у жељи да не само честитамо Подружници и пожелимо њој и повереној јој школи напредак и даље успехе, него и да га као пример истакнемо и осталим женским корпорацијама.

Књижевност

Календар Српског Пољопривредног Друштва

Како сваке тако и ове године Српско Пољопривредно Друштво издало је свој пољопривредни календар. Књига осим календарског дела, садржи читав низ популарних чланака из свих грана пољопривредне производње.

Узимајући у обзир ниску цену календара (10 динара), можемо га топло препоручити нашим пољопривредницима, сеоским учитељима и свештеницима.

Пољопривредно Одељење
Краљ. Бан. Управе Вардар Бановине
у Скопљу

Народно Позориште

Једна домаћа премијера.

У уторак, 2 фебруара 1932 године приказан је први пут у народном позоришту „Краља Александра I“ у Скопљу „Пустолов пред вратима“, трагикомедија у девет слика од Милана Беговића, књижевника из Загреб. Драма г. Милана Беговића претстављана је на свим европским позорницама и примљена је са неподељеним симпатијама (Праг, Осло, Беч, Софија, Берлин, Загреб, Љубљана и т. д.), и нашој позоришној публици учињена је велика част приказом те већ европске драме.

Садржина: Жена, у санаторијуму, некако пред смрт, у делиријуму страсти, тражи некога кога нема, а кога ће она да воли. И долази смрт, и чини јој разне услуге. У разним својствима (Незнанац, Последњи пријатељ, Подворник, Режиер трагичних филмова), пред њу у ствари увек искрсава смрт. И увек — ново лице ипак није оно што она жели, што она непомирљиво хоће. Она се подаје свакоме на кога наиђе и заварава себе да је то онај кога она једнако тражи. Међутим, среће у животу уопште нема, свако задовољство је горко и плаћа се скупо, — и она се сад гади над свим оним што је био њен сан и њена неутољена жеља. И онда је задављује нешто у грлу. Има само још снаге да изрече молитву и благослов смрти. И — крај.

У делу г. Милана Беговића, врло сугестивно и врло књижевно, сагледан је, до танчина психолошки, један мали живот жене на умору, живот који је она проживела за неколико кратких тренутака, иза спуштених капака. Једно сновиђење, и ништа више.

Премијери је присуствовао и писац, кога је многобројна публика изазвала и бурно поздравила.

Публика је са одушевљењем посматрала овај комад, који је на све присутне оставио дубок утисак.

Наши глумци су и овом приликом документовали колика је љубав и одушевљење, којим су прожети у своје тако деликатном позиву. Њима припада лепо признање и пуно хвале, што је ова премијера тако успела.

Али при констатацији ових факата треба одати и достојно признање редитељу г. Др. Б. Војиновићу, управнику нашег позоришта, који је и овом приликом очито посведочио да је велики мајстор од заната, јер се овакав успех не може ни замислити, ако немамо у редитељу јак таленат са великим смислом за позориште и његову уметност.

Корисне поуке

— Месо свеже као лек —

Ово је месо врло лако сварљиво. Брже се свари три пута од печеног меса, па и онда кад је оно врло мало печено, и пржено, да је крваво као код енглеског ростбефа. Употребљава се често ради поправке здравља у опорављању, крепљењу. Снажи и опоравља. Корисно се употребљава код малокрвне туберкулозне деце; код неких цревних болести пражене проливима; после прележања тешке болести и после губитка крви. Узима се обично свеже овнујско месо, а може се употребити и говеђе и свињско месо само онда ако је марвени лекар утврдио, да је стока била потпуно здрава. Узме се извесна количина меса и очисти од масти, лоја, тила и везивног ткива, и гребе се ножем, док се не накупи добра количина овако лепо уситњеног меса. И онда се овако свеже месо гута чисто, посољено или зашећерено или без ових додатака. Или се узима за додатак питије од воћа као н.пр. од дуња или поврћа (кромпири, спанаћ, јаја пржена) или се свеже месо овако припремљено сипа у чорбу или сулу. Нека лица га врло радо једу.

Ј. З. Т.

Конкурси

Натечај за лекаре.

На основу наређења Министарства Социјалне политике и Народног Здравља С. Бр. 12543/31 и С. Бр. 1103 од 22 јануара 1932. године, а у вези § 43 закона о лекарима, Краљевска банска управа Вардарске бановине у Скопљу расписује овим конкурс за попуњење места здравствених референата и то: среза галичког, са седиштем у Ростуши и гњиланског са седиштем у Витини.

Кандидати који желе конкурисати на ова места морају поднети уз молбу ова документа: 1) документа по §§ 2, 3 и 4 закона о чиновницима; 2) диплому о свршеном медицинском факултету у оригиналу или овереном препису, као и доказ да је уписан у именик једне од лекарских комора. Ако је кандидат свршио студије на страни, диплома мора бити нострифицирана; 3) крштеницу и доказе о брачном стању, броју деце и годинама њиховим. Изабрани кандидати уживаће сва права по закону о чиновницима.

Пријаве са свима документима доставити директно **Санитетском Одељењу** Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља најдаље до 10 фебруара 1932 године.

Из канцеларије VI одељења за социјалну политику и народно здравље Вардарске бановине VI.Бр. 1920 од 26 јануара 1932 године.

ОГЛАСИ**Зидање купатила**

Хигијенски Завод у Скопљу одржаће на дан 19 фебруара 1932 год. у својој канцеларији у Скопљу у 11 часова пре подне прву оферталну лицитацију у скраћеном року за извршење радова на проширењу купатила Школске Поликлинике у кругу Завода. Предрачунска сума износи Динара: 40.980,09 — а кауција се полаже на каси Завода и то за држављане Краљевине Југославије 50% а за стране 10%. Предрачун и услови могу се видети сваког радног дана у канцеларији Санитетско Техничког Одељења Завода у Скопљу од 8—12 и од 16—18 часова по подне.

Из канцеларије Хигијенског Завода у Скопљу Бр. 1297 од 28-1-1932 г. П. 1—3

Набавка намирница

Решењем управника болнице Бр. 63 од 28-1-1932 године а на основу чл. 82—105 зак. о Држав. Рачуноводству и правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ уговора о набавкама, Бановинска болница у Кавадару одржаће на дан 28 фебруара т. г. прву усмену лицитацију, за набавку болничких потреба за овг болницу, а за време од 1 априла до 1 октобра 1932 године. На случај да ова лицитација не успе има се одржати друга на дан 15 марта т. г. Лицитација ће бити јавна и одржаће се у економату ове болнице. Услови ове лицитације могу се видети сваког радног дана у економату ове болнице.

Из канцеларије Банов. болнице Вардар. бановине у Кавадару к.Бр. 63, 932 г. 1—3

Продаја покретности

За наплату 1.200 дин. главног дуга са 12% год. интереса, од 19 септембра 1931 год. до наплате, 163 дин. плаћене таксе и 198 дин. парничних трошкова колико дугују Цветковић Дима, Миловановић Арсеније, Миловановић Стојанча и Ристић Светозар сви из Мачкатице, своје повериоцу — Лесковачкој задрузи А. Д. Филијали у Владичином-Хану по решењу средског суда у Сурдулици Бр. 5.500 од 4 децембра 1931 год., извршна власт среза Масуричког изложиће продаји пред судницом општине Мачкатице у Мачкатици на дан 25 фебруара 1932 год. следећу покретност дужника Миловановића Стојанче и то: 500 кг. крушкове ракије и једно буре од 130 литара запремине у вредности по процени 1650 дин.

Ова се продаја даје јавности и позивају се купци да на исту дођу и лицитирају.

Из канцеларије начелника среза Масуричког 1 фебруара 1932 год. Бр. 15 823 у Сурдулици. П. 1—1

Продаја покретности

За наплату дугованог општинског пресеца у суми 4.290,70 дин. колико дугују Алија и Исмаил браћа Муртезовић из Велеса општ. Сојекларској. Суд општине Сојекларске на основу извршног решења бр. 2556 продаваће јавном лицитацијом у, или пред судницом општине Сојекларске на дан 21 фебруара 1932 год. у 8 час. непокретно имање и то:

1 њиву у м. званом „Ливаде“ атара села Сојекларе која се граничи и мери и то: са истока у три прелома I. прелом до Аиде Зинзибровића 48 мет., II. прелом до Аиде Зинзибровића 40 мет., III. прелом до Сопетвеници, Јајча Стаменковића и Стевана Басотовића 169 метара, са запада до Лазара Треичеваћа, Николе Вујића и Алије Феазнијевића 240 метара, са севера до сеоског пута 120 мет., са југа у три прелома I прелом до Јована Костића 72 метра, II прелом до Јована Костића 69 метара, III прелом до Стевана Басотовића 71 метар.

Описата њива процењена је 4300 дин.

Позивају се заинтересовани до одређеног дана а у одређено време дођу код општинске суднице и лицитирају пом. њиву, кауција се има улагати унапред 10 од сто у готовом новцу или у папиру од вредности.

Из канцеларије суда општине Сојекларске 2 фебруара 1932 г. бр. 169. П. 1—1

Продаја покретности.

За наплату 1.600 динара главног дуга са 12% год. интереса од 2 септембра 1931 год. до наплате, 297 динара плаћене таксе и 80 динара на име парничких трошкова, колико дугују Цветковић Дима, Миловановић Стојанче, Стаменковић Јордан и Стајић М. Александар, сви из Мачкатице своје повериоцу — Лесковачкој задрузи А. Д. у Владичином Хану, по извршном решењу Средског суда у Сурдулици Бр. 3351 од 2 децембра 1931 год. — Извршна власт среза Масуричког изложиће продаји пред судницом општине Мачкатице у Мачкатици на дан 25 фебруара 1932 године следећу покретност дужника Миловановића Стојанче и то: једну кобилу дл. црне стару 10 година, једно буре од 130 л., једно буре од 70 л., једно буре од 50 л., једно буре од 100 лит., једну кацу од 200 литара, две каце од по 100 литара, два бурета од по 25 литара, један казан са прибором, једну ветрењачу, један бакрач од 18 л., један бакрач од 30 литара, једног вепра дл. црне, једну кацу од 600 л. и две тепсије све у вредности по процени 2.070 динара.

Ова се продаја даје јавности и позивају се купци да на исту дођу и лицитирају.

Из канцеларије Начелства среза Масуричког 1 фебруара 1932 г. Бр. 15.822 у Сурдулици.

П. 1—1

Бановинска болница у Власотинцу

На основу чл. 82.—105. закона о државном рачуноводству и Правилника за извршење одредаба из одељка Б. уговори и набавке, Управа бановинске болнице у Власотинцу одржаће на дан 7 фебруара 1932 године прве усмене лицитације за набавку болничких потреба као што су: **хлеб бели и црни, млеко, маст, месо, зелен и поврће, бакалук и дрва за гориво**, а за време од 1 марта па до 1 септембра 1932 године.

Услови су прописани и могу се видети сваког дана у канцеларији економа болнице.

На случај да прва лицитација не успе, одржаће се друга на дан 28 фебруара 1932 год.

Кауција се полаже на болничкој каси најдаље до 10 часова пре подне, одређенога дана за лицитацију и то наши држављани 5% а страни 10% од предрачунске суме за набавку артикла који се лицитира.

Лицитанти имају собом понети документа предвиђена тач. 6 чл. 13 Правилника у зак. о држав. рачуноводству.

Из канцеларије Бановинске болнице у Власотинцу, 3 јануара 1932 г. Бр. 17. 3 3

Набавка поврћа, зелени и воћа за бановинску болницу у Велесу

На основу закона о држав. рачуноводству чл. 82—108 и наређења Краљевске Банске Управе VI Бр. 10418 од 13 априла 1931 год. Управа бановинске болнице у Велесу одржаће прву усмену лицитацију за испоруку **поврћа, зелени и воћа** од 1 априла до конца јуна 1932 год.

Личитација ће се обавити на дан 20 фебруара 1932 год. у 11 часова пре подне у канцеларији управе болнице.

Количина поврћа, зелени и воћа означена је у условима.

За испоруку ове количине намирница лицитанти ће положити кауцију на каси бановинске болнице у Велесу најдаље до 19-II 1932 год.

Кауција за наше поданике износи 5% од излицитиране суме.

Исто тако лицитанти су дужни поднети комисији документа на увиђај, која се траже тач. 6 чл. 13 правилника за извршење законских одредаба из одељка „Б“ Уговори и набавке.

Ако прва лицитација не буде успела из било којих разлога, друга лицитација одржаће се на дан 15 марта 1932 год.

Позивају се заинтересовани на лицитацију.

Из канцеларије бановинске болнице у Велесу бр. 89 од 17 јануара 1932 године. 3 3

Набавка за болницу у Охриду

На основу чл. 82—105 Закона о државном рачуноводству, Бановинска болница у Охриду одржаће на дан 26 фебруара 1932 год. у 11 часова у својој канцеларији прву оферталну лицитацију за набавку болници потребних артикала за време од 1 априла до 30 септембра 1932 год.

Кауција се полаже код Управе болнице у Охриду, и то: за хлеб 1000 дин.; месо 1000 дин.; колонијал 2000 дин.; дрва 1000 дин.; поврће 500 дин.; сламу и креч 200 динара.

Ако ова лицитација не успе, одржаће се друга на дан 18 марта 1932 год. у исто време и под истим условима.

Ако и ова лицитација не успе, набавка ће се осигурати путем директне погодбе 25 марта 1932 год.

Услови лицитације могу се видети сваког радног дана у канцеларији ове болнице.

Број 105. Из канцеларији Бановинске болнице у Охриду, 17 јануара 1932 год.

3—3

Продаја жита и поврћа.

На основу одобрења Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине III. Бр. 18225 од 8 јула 1931 године, Начелство среза Ђаковичког у Ђаковици изложиће путем усмене јавне лицитације, на дан 23 фебруара 1932 године следеће ратарске производе произведене у току 1931 год. у расаднику и то:

1. Пшенице 510 (пет стотина и десет) кгр.;
2. Кукуруза у клипу 3.000 (три хиљаде) килограма и
3. Пасуља белог метохијског 500 (пет стотина) килограма.

Личитација ће одређеног дана отпочети у 9 часова и трајаће истог дана до 12:30 часова.

Условне продаје и примерке артикала, заинтересована лица могу видети сваког радног дана од 8—12 и од 15—18 часова у канцеларији Начелства среза Ђаковичког.

Почетна цена је поменути производима: пшеници 1,20 динара, пасуљу 3 динара и кукурузу 0,65 динара по килограму.

Личитанти полажу кауцију 5% од проценене суме у новцу или вредносним папирима, пре дана лицитације и на сам дан лицитације до 9 часова комисији у Начелству среза.

Позивају се заинтересована лица да одређеног дана престану комисији у Ђаковици ради лицитирања — надметања.

Из канцеларије Начелства среза Ђаковичког у Ђаковици Бр. 662 од 15 јануара 1932 г.

3—3

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу.
Чековни рачун 80.121. — Стан уредника: Кеј Краља Александра 124. — Телефон 2-27.

„Немања“ задужбинска штампарија Вардарске бановине — Скопље, Цара Николе ул. бр. 35 — Телефон бр. 533